

Ми з дружиною проживаємо у шлюбі понад тридцять років. На сімейному комітеті піднялося питання про складення заповіту на наших спільних дітей, я чув, що існує також заповіт подружжя. Розкажіть будь ласка про заповіт подружжя та у яких випадках його складають?

Звертаю вашу увагу, на те, що нотаріус посвідчує заповіти всіх дієздатних фізичних осіб, у тому числі і заповіти подружжя, які складені відповідно до вимог статей 1233-1257 Цивільного кодексу України та особисто подані нотаріусу. Спеціальною нормою щодо заповіту подружжя є стаття 1243 Цивільного кодексу України. Відповідно до цієї статті Цивільного кодексу України :

1. Подружжя має право скласти спільний заповіт щодо майна, яке належить йому на праві спільної сумісної власності.
2. У разі складення спільного заповіту частка у праві спільної сумісної власності після смерті одного з подружжя переходить до другого з подружжя, який його пережив. У разі смерті останнього право на спадкування мають особи, визначені подружжям у заповіті.
3. За життя дружини та чоловіка кожен з них має право відмовитися від спільного заповіту. Така відмова підлягає нотаріальному посвідченню.
4. У разі смерті одного з подружжя нотаріус накладає заборону відчуження майна, зазначеного у заповіті подружжя.

Окремо слід зазначити, що відповідно до статті 60 Сімейного кодексу України майно, набуте подружжям за час шлюбу, належить дружині та чоловікові на праві спільної сумісної власності незалежно від того, що один з них не мав з поважної причини (навчання, ведення домашнього господарства, догляд за дітьми, хвороба тощо) самостійного заробітку (доходу). Вважається, що кожна річ, набута за час шлюбу, крім речей індивідуального користування, є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя.

Право на заповіт здійснюється особисто, як встановлено статтею 1234 ЦК України.

Вчинення заповіту через представника не допускається. Тобто, заповіт складається обома з подружжя і має бути посвідчений нотаріусом.

Згідно ч. 2 ст.1243 ЦК України, у разі складення спільного заповіту частка у праві спільної сумісної власності після смерті одного з подружжя переходить до другого, який його пережив. Якщо майно стає об'єктом спільного заповіту, то в разі смерті одного з них, його частка в цьому майні не входить до спадкової маси, а переходить до другого з подружжя. При цьому той з подружжя хто пережив, обмежений в праві відчужувати його будь-яким чином. Після смерті одного з подружжя нотаріус накладає заборону відчуження майна, зазначеного в заповіті.

У разі смерті останнього з подружжя право на спадкування мають особи, визначені подружжям в заповіті. Вступити в володіння цим майном вони зможуть лише після смерті обох із заповідачів.

За життя дружини та чоловіка кожен з них має право у будь-який час відмовитися від спільного заповіту. Оскільки право на відмову передбачено за життя подружжя, то після смерті одного з них, другий не має право скасувати чи змінити цей заповіт.

Відомості про заповіти підлягають обов'язковій реєстрації в Спадковому реєстрі.

Жумига Ольга Анатоліївна

Юридична фірма «Куцак і партнери», тел: 900-510, 050-670-39-56